

Viete, že?

polnohospodárstvo zodpovedá za 10,3% emisií GHG celej EÚ

takmer 70% pochádza zo živočíšnej výroby

na živočíšnu produkciu sa využíva 68% celkovej poľnohospodárskej pôdy

Preto Európa bude musieť prejsť na udržateľnejší chov hospodárskych zvierat

Financované z programu Európskej únie
IMCAP

Táto publikácia reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii

SkyCap

Slovenská mládež a jej budúcnosť vo svetle Spoločnej poľnohospodárskej politiky

Projekt programu Európskej únie IMCAP
č. 101000453

Kontakt

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Tr. A. Hlinku 2
949 76 Nitra

Agroinštitút Nitra, štátny podnik
Akademická 4
949 01 Nitra

info@skycap.sk
+421 37 641 5608

SkyCap

Slovenská mládež a jej budúcnosť vo svetle Spoločnej poľnohospodárskej politiky

Spoločná poľnohospodárska politika EÚ a jej stratégia „Z farmy na stôl“

www.skycap.sk

Udržateľné potravinové systémy

Na jar v roku 2020 prijala Európska únia dva významné dokumenty, a to **Európsku zelenú dohodu** (EZD) a stratégiu „**Z farmy na stôl**“, ktorá je ústredným dokumentom EZD a ktorá ponúka komplexné riešenia, ako dosiahnuť **udržateľnosť potravinových systémov**. Prechod na udržateľný potravinový systém môže priniesť prínosy vo všetkých pilieroch udržateľnosti: ekonomickom, environmentálnom aj sociálnom.

Prechod na udržateľné potravinové systémy je príležitosťou:

- na zlepšenie životného štýlu, zdravia, životného prostredia, prechod na udržateľné stravovanie, zníženie spoločenských nákladov súvisiacich so zdravím
- aby sa európske potraviny stali celosvetovým štandardom udržateľnosti, už teraz sú štandardom bezpečných, výživných a vysokokvalitných potravín, ktorých je dostatok
- pre hospodárstvo, nakoľko očakávaní občanov sú zdrojom zmeny na trhu s potravinami, čo predstavuje príležitosť pre poľnohospodárov, rybárov, spracovateľov potravín, poskytovateľov stravovacích služieb
- zabezpečiť požiadavky obyvateľov na čerstvé, menej spracované, udržateľným spôsobom dopestované a vyrábané potraviny, ktoré pochádzajú z blízkeho okolia
- pre poľnohospodárov, rybárov, spracovateľov potravín, poskytovateľov stravovacích služieb na zavedenie obchodnej značky pre udržateľný systém.

Potravinové systémy z globálneho hľadiska sú jednou z hlavných príčin zmeny klímy a znehodnocovania životného prostredia. Z hľadiska poľnohospodárskej produkcie je nevyhnuté sa zamerať na:

- zníženie závislosti od pesticídov a antimikrobiálnych látok
- zníženie nadmerného používania priemyselných hnojív
- zvýšenie podielu ekologického poľnohospodárstva
- zlepšenie životných podmienok zvierat a zvrátenie straty biodiverzity
- zmeny v spôsobe stravovania a stravovacích návykov, zníženie miery plytvania potravinami (20% vyrobených potravín v EÚ smeruje do odpadu, pričom rastie miera obezity obyvateľov, viac ako 50% dospelaj populácie má nadváhu, zvyšuje sa výskyt chorôb v dôsledku nesprávnych stravovacích návykov).

Z farmy na stôl

Stratégia „z farmy na stôl“ bude pre poľnohospodárov, rybárov znamenať najmä **úpravu výrobných postupov** a využívať riešenia založené na prírode, technológiách, digitálnych a vesmírnych technológiách. Cieľom takýchto metód je dosiahnuť lepšie výsledky v oblasti klímy, životného prostredia, zvýšiť odolnosť systémov proti zmene klímy, znížiť používanie vstupov.

Ďalšími cieľmi stratégie sú prechod na **nový model ekologického podnikania, využívanie potenciálu obehového hospodárstva, ako aj zníženie rizika z používania pesticídov o 50%** a miery používania rizikovejších pesticídov tiež o 50% do r. 2030.

Emisie skleníkových plynov sú vážnou témou stratégie, nakoľko poľnohospodárstvo EÚ zodpovedá za 10,3% emisií GHG celej EÚ. Z toho takmer 70% pochádza zo živočíšnej výroby a tvoria ich prevažne metán a oxid dusný. Ďalšou výzvou je fakt, že na živočíšnu produkciu sa využíva 68% celkovej poľnohospodárskej pôdy. Európa bude musieť prejsť na udržateľnejší chov hospodárskych zvierat.

Ekologické poľnohospodárstvo má pozitívny vplyv na biodiverzitu, vytvára pracovné miesta, motivuje mladých poľnohospodárov. Záujem spotrebiteľov zaznamenáva nárast, dopyt po certifikovaných produktoch a dôvera spotrebiteľov narastá. Cieľom stratégie je zabezpečiť, aby sa **minimálne 25 % poľnohospodárskej pôdy** EÚ obhospodarovalo ekologickým spôsobom do roku 2030. Stratégia predpokladá aj výrazný nárast ekologickej akvakultúry.

Prechod na udržateľné potravinové a produkčné systémy bude mať podporu v Spoločnej poľnohospodárskej politike (nová bude realizovaná od roku 2023), ktorej zámerom je pomôcť poľnohospodárom zlepšiť svoju výkonnosť v oblasti životného prostredia a klímy pomocou modelu, ktorý bude viac orientovaný na výsledky, ktoré si členské štáty stanovia v Strategických plánoch.